

ЕВОЛЮЦІЯ КОМУНІКАЦІЇ ЛЮДИНИ: ВІД ЕМОЦІЙ ДО ЦИФРОВОЇ ЕРИ

Автор: Микола Овчаров

14 травня 2025

DOI: <https://doi.org/10.66597/unknown-orator.2025.1.06>

Більше інформації про журнал
<https://journal.ovcharov.institute/>

ЕВОЛЮЦІЯ КОМУНІКАЦІЇ ЛЮДИНИ: ВІД ЕМОЦІЙ ДО ЦИФРОВОЇ ЕРИ

Автор: Микола Овчаров

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню еволюції людської комунікації як багатостадійного процесу, зумовленого біологічними, соціальними та технологічними чинниками. Автор виокремлює чотири ключові етапи розвитку комунікації — емоційний, невербальний, вербальний та цифровий — і послідовно аналізує їх природу, механізми та роль у формуванні людського інтелекту й суспільних структур. Особливу увагу приділено цифровому етапу як якісно новій формі обміну інформацією, що поєднує текст, відео, анімацію та штучний інтелект. Стаття обґрунтовує думку, що кожен еволюційний перехід у комунікації розширював когнітивні та соціальні можливості людини, а розуміння цієї еволюції є необхідною умовою ефективної взаємодії в сучасному світі.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

еволюція комунікації, емоційна комунікація, невербальна комунікація, вербальна комунікація, цифрова комунікація, мова жестів, штучний інтелект, розвиток мовлення.

Комунікація - це основа людського існування та розвитку. Протягом тисячоліть способи спілкування між людьми еволюціонували, відображаючи біологічні, соціальні та технологічні зміни. У цій статті ми розглянемо чотири ключові етапи розвитку людської комунікації: емоційний, невербальний, вербальний та цифровий.

1. Емоційний етап

На початку свого розвитку людина покладалася на сприйняття та передачу сигналів на гормональному рівні. Ці сигнали проявлялися в емоційних реакціях, таких як страх, радість, гнів чи подив. Емоції були первинним способом комунікації,

який давав людям змогу передавати свій стан та налаштовувати соціальні взаємодії. Хоча з часом людська комунікація стала більш складною, емоційний компонент залишається важливим і в сучасному спілкуванні.

2. Невербальний етап

З розвитком раціонального мислення та інтелекту жести припинили бути лише проявом емоцій, а стали свідомими знаками для обміну інформацією. Так з'явилася перша мова – мова жестів та звуків. Невербальна комунікація дала людям нагоду передавати більш складні повідомлення та координувати спільну діяльність. Деякі племена й досі використовують мову жестів та звуків як одну з основних.

3. Вербальний етап

Поступово люди навчилися формувати складні звуки, слова та речення, що ознаменувало початок вербального етапу комунікації. Мовлення виявилось більш енергозатратним для мозку, ніж мова жестів, але саме воно могло відіграти ключову роль у розвитку людського інтелекту. Здатність до абстрактного мислення, планування та передачі знань через покоління стала можливою завдяки вербальній комунікації. Мова дала людям змогу створювати складні соціальні структури, розвивати науку, мистецтво та культуру.

4. Цифровий етап

Сьогодні ми стаємо свідками формування нового – цифрового етапу комунікації. Він характеризується поєднанням різних форматів обміну інформацією в одному повідомленні - тексту, відео, анімації, емоцій, музики. Цифрова комунікація спирається на використання комп'ютерних технологій, автоматичних відповідей та штучного інтелекту, які можуть зменшувати участь людини та її інтелектуальні зусилля у формальному спілкуванні. Натомість звільнений час та ресурси мають спрямовуватися на ідейне та творче мислення, вирішення складних проблем та інновації.

Отже, кожен етап еволюції людської комунікації відкривав нові можливості для розвитку індивіда та суспільства. Від первинних емоційних сигналів до складних вербальних конструкцій та цифрових повідомлень - наша здатність до спілкування є запорукою прогресу та адаптації до мінливого світу. Розуміючи природу та значення різних форм комунікації, ми можемо ефективніше взаємодіяти, вчитися та творити разом.